

U C H W A Ł A Nr 0102-501/15
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
w Olsztynie
z dnia 09 grudnia 2015 roku

w sprawie badania zgodności z prawem uchwały Nr XIII/75/2015 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie poboru w drodze inkasa podatku rolnego podatku leśnego, podatku nieruchomości i opłat lokalnych oraz ustalenia wynagrodzenia za inkaso.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie

działając na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j. t. Dz. U. z 2012 r. poz. 1113 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j. t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515)

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność § 3, § 5, i § 7 ust. 2 i 3 uchwały Nr XIII/75/2015 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie poboru w drodze inkasa podatku rolnego podatku leśnego, podatku nieruchomości i opłat lokalnych oraz ustalenia wynagrodzenia za inkaso.

UZASADNIENIE

Rada Gminy Janowiec Kościelny na sesji w dniu 25 listopada 2015 r. podjęła uchwałę Nr XIII/75/2015 w sprawie poboru w drodze inkasa podatku rolnego podatku leśnego, podatku nieruchomości i opłat lokalnych oraz ustalenia wynagrodzenia za inkaso.

W dniu 01 grudnia 2015 r. przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, w celu zbadania jego postanowień pod względem zgodności z prawem.

Pismem z dnia 03 grudnia 2015 r. zawiadomiono Gminę Janowiec Kościelny, iż uchwała ta będzie rozpatrywana na posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie - zwane dalej Kolegium Izby - w dniu 09 grudnia 2015 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w posiedzeniu Kolegium ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana. Przedstawiciel Gminy Janowiec Kościelny nie uczestniczył w posiedzeniu Kolegium Izby.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 5 przypisano kolegium regionalnej izby obrachunkowej.

W celu umożliwienia sprawowania nadzoru przez regionalne izby obrachunkowe w zakresie spraw finansowych w ustawie o samorządzie gminnym w art. 90 ust. 2 określony został obowiązek przedkładania regionalnym izbom obrachunkowym uchwał rady gminy objętych nadzorem regionalnej izby obrachunkowej w terminie 7 dni od dnia podjęcia uchwały, natomiast w art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym określono, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne.

O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia w trybie określonym w art. 91 powołanej ustawy o samorządzie gminnym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie - zwane dalej Kolegium Izby - badając przedmiotową uchwałę stwierdziło, że Rada Gminy Janowiec Kościelny w § 1 zarządziła pobór podatku rolnego, leśnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych w inkasa przez inkasentów.

W § 2 przedmiotowej uchwały Rada Gminy Janowiec Kościelny wyznaczyła inkasentów do poboru podatków i opłat, którymi zostali wymienieni imiennie sołtysi poszczególnych sołectw z terenu Gminy Janowiec Kościelny.

Następnie w § 3 ust. 1 i 2 Rada Gminy Janowiec Kościelny postanowiła, że inkasenci dokonują czynności inkasa osobiście a umocowanie inkasenta do podejmowania czynności, o których mowa w § 1, wygasa z chwilą utraty prawa do pełnienia funkcji sołtysa.

Natomiast w § 5 zobowiązano inkasentów do doręczenia decyzji wydanych przez organ podatkowy.

Z kolei w § 7 ust. 2 i 3 postanowiono, że wynagrodzenie będzie wypłacane inkasentowi w terminie 15 dni od dnia terminu płatności określonego w § 4 na rachunek bankowy wskazany przez inkasenta jak a inkasent nie jest upoważniony do samodzielnego potrącania swojego wynagrodzenia.

Zakres upoważnienia dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w zakresie poboru od osób fizycznych podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso określają art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 849), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1381), art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o podatku leśnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 465).

Zgodnie z tymi przepisami rada gminy może zarządzać pobór podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określać inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 740 ze zm.) inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

W sferze finansów publicznych zgodnie z konstytucyjną zasadą praworządności wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP, nie stosuje się zasady „co nie jest przez prawo zabronione, jest dozwolone”, lecz zasadę „dozwolone jest to, co prawo wyraźnie przewiduje”. W każdym bowiem przypadku, organ samorządowy wydając akt prawny musi mieć upoważnienie ustawowe (art. 94 Konstytucji RP), które nie może być dorozumiane.

Kolegium Izby stwierdza, że Rada Gminy Janowic Kościelny jest uprawniona na podstawie art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym i art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, do zarządzenia poboru tych podatków od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i ich wynagrodzenia.

Z tych powodów, w ocenie Kolegium Izby, Rada Gminy Janowic Kościelny normując w przedmiotowej Uchwale sprawy dokonywania czynności inkasa osobiście przez inkasentów (§ 3 ust. 1), wygaśnięcia umocowania inkasenta (§ 3 ust. 2), wypłacania wynagrodzenia dla inkasentów (§ 7 ust. 2) i zakazywania inkasentom potrącania swojego wynagrodzenia (§ 7 ust. 3) w sposób istotny przekroczyła upoważnienia zawarte w art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym i art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym.

Stosownie do ukształtowanej linii orzeczniczej Naczelnego Sądu Administracyjnego do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał. (np. Wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. II SA/Wr 1459/97).

Wobec powyższego postanowiono, jak na wstępie.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Na niniejszą uchwałę Kolegium RIO w Olsztynie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem tutejszej Izby.

Z-CA PREZESA
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Olsztynie

Bogdan Gaber